СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Спільні політики Європейського Союзу»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Код і найменування спеціальності, спеціалізація	D 4 Публічне управління та адміністрування
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Зв'язки з громадськістю»
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Загальний обсяг дисципліни – 120 годин; 4 кредити ЄКТС, у тому числі: *денна форма здобуття освіти:* лекції – 14 год., практичні – 18 год., самостійна – 88 год. Форма семестрового контролю – залік; *заочна форма здобуття освіти:* лекції – 8 год., практичні – 6 год., самостійна – 106 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	Державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій; кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробників	Миколенко Інна Григорівна, професор кафедри економіки та публічного управління, доктор економічних наук, доцент, *Контакти:* ауд. 476 (навчальний корпус 4); *e-mail*: inna.mykolenko@pdau.edu.ua *сторінка викладача на сайті ПДАУ:* https://www.pdau.edu.ua/people/mykolenko-inna-grygorivna Щетініна Тетяна Олексіївна, доцент кафедри, кандидат історичних наук, доцент, *Контакти:* ауд. 494 (навчальний корпус № 4); *e-mail:* tetiana.shchetinina@pdau.edu.ua *сторінка викладача на сайті ПДАУ:* https://www.pdau.edu.ua/people/shchetinina-tetyana-oleksiyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Публічне управління в контексті європейської інтеграції України», «Стратегічне управління в діяльності органів влади», «Проблемно-орієнтоване публічне управління».
Компетентності	*Загальні:*

	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. *Фахові:* ФК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. ФК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
Програмні результати навчання	ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур. РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення політик ЄС включає обговорення різних точок зору, що сприяє розвитку вмінь аргументувати свої позиції, вести діалог і працювати в команді.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про спільні політки держав ЄС у сферах безпеки, економіки, науково-технічної діяльності тощо та про механізми їх реалізації.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу.
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі.
Тема 3. Спільна торгівельна політика: інструменти та механізми реалізації.
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства, конкуренції, транспорту і промисловості.
Тема 6. Енергетична політика ЄС.
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- *словесні методи:* лекція, розповідь-пояснення; бесіда;
- *наочні методи:* ілюстрування; демонстрування;
- *практичні методи:* виконання практичних вправ, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для

вирішення проблемної ситуації. ***Інноваційні та інтерактивні методи навчання:*** – *інтерактивні методи:* дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій; – *комп'ютерні і мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання. ***Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:*** –*методи усного контролю:* опитування, бесіда, доповідь; –*методи письмового контролю:* самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів; –*методи самоконтролю:* самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатівнавчання	Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здобувач вищої освіти повинен дотримуватися термінів виконання та перескладання, згідно Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ (https://surl.li/vdykdn), зокрема, здобувач повинен дотримуватися дедлайнів при виконанні завдань на практичних заняттях та завдань самостійної роботи (незалежно від очної чи дистанційної (на платформі LMS Moodle) форми проведення занять). У разі порушення здобувачем встановлених термінів, викладач має право знизити оцінку за виконане завдання (на 25 %). Якщо протягом вивчення дисципліни здобувач набрав кількість балів меншу, ніж межа задовільного навчання (від 35 до 59 балів), то він буде недопущеним до семестрового контролю з цієї навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений за розпорядженням директора ННІ ЕУПІТ до семестрового контролю з навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу директора інституту (п. 3.1.3 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ПДАУ (https://surl.li/gixxcp)). Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз перескладають викладачеві, якій проводив заняття з дисципліни; другий – комісії, яку формує директор інституту з числа викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною (п. 3.5.1). Передбачено повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки, але не більше двох разів за період навчання (п. 3.5.2);
- щодо академічної доброчесності	здобувач вищої освіти керується Кодексом академічної доброчесності ПДАУ (https://surl.li/oboflw) та самостійно виконує навчальні завдання за всіма формами контролю; здобувач обов'язково посилається на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень,

	відомостей; дотримується норм законодавства України про авторське право і суміжні права; надає достовірну інформацію про результати власної наукової, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; виконання завдань на практичних заняттях або в ході виконання завдань самостійної роботи, у т. ч. контрольної роботи здобувачами заочної форми здобуття освіти, з порушенням норм академічної доброчесності (списування, фабрикація, запозичення тощо) дає підстави викладачу оцінити діяльність здобувача на 0 балів;
– щодо використання інструментів штучного інтелекту	здобувач вищої освіти керується Правилами використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі ПДАУ (https://surl.li/awpoag); здобувач не використовує інструменти ШІ (режим А) – при виконанні тестів, написанні висновків до презентаційних матеріалів (самостійна робота для денної форми здобуття освіти), до завдань на практичних заняттях, до питань контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти); здобувач використовує інструменти ШІ (режим Б) як допоміжний засіб – при виконанні завдань на практичних заняттях, у самостійній роботі, у т. ч. контрольної роботи для здобувачів заочної форми. Відповідне використання здобувач може здійснювати у вигляді пошуку і систематизація наукових джерел, перекладі іноземних текстів, перевірці граматики та орфографії власного тексту, підготовці ілюстративних матеріалів до презентації;
- щодо відвідування занять	здобувач вищої освіти обов'язково відвідує всі види навчальних занять з дисципліни згідно розкладу та незалежно від форми проведення заняття (аудиторна чи дистанційна), що визначено у Положенні про організацію освітнього процесу в ПДАУ (п.7.9-7.19) (https://surl.li/vdykdn), та уникає запізнень. Відмітка про відвідування здобувачем занять здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачем навчальних занять здійснює директор ННІ ЕУПІТ. Під час відвідування занять використання мобільних пристроїв не допускається, крім випадків, коли цього потребує організація роботи на навчальних заняттях або особисті надзвичайні обставини, що виникли у здобувача;
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	здобувач вищої освіти може самостійно або після консультації з викладачем опанувати на онлайн-платформах або в інший спосіб навчальні програми (проєкти), курси, що матиме підтвердження у вигляді сертифікату з визначенням кількості годин та тематикою занять. За наявності сертифікату окремі теми, що відповідають змісту навчальної програми та очікуваним результатам навчання можуть бути зараховані здобувачеві згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ (https://surl.li/vxstif);
- щодо оскарження результатів оцінювання	оскарження результатів оцінювання здійснюється здобувачем вищої освіти виключно у відповідності до процедури та у терміни, які визначені Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ПДАУ (п. 5) (https://surl.li/vdykdn). Результат оцінювання

	може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у РПНД; необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора ННІ ЕУПІТ.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Гольцов А. Геополітика та політична географія. Київ: ЦУЛ. 2019. 416 с.
2. Грубінко А.В., Мартинов А.Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії: Монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 258 с.
3. Європейський Союз в міжнародних відносинах: навч. посіб. / В.В. Копійка, С.О.Маковський, М.А. Миронова; за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
4. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра: навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 400 с.
5. Ковалів М.В., Тимчишин Т.М., Ніканорова О.В. Основи права Європейського Союзу: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
6. Комарова Т.В., Трагнюк О.Я., Яковюк І.В. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях): навч.-довід. посіб / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків: Прав, 2019. 178 с.
7. Перспективи розвитку політики ЄС: глобальні та регіональні виміри: монографія / колектив авторів; за заг. ред. О.І. Брусиловської, І.М. Коваля. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2019. 200 с.

Допоміжні

1. Aranchiy Valentyna, Zoria Oleksii, Yasnolob Ilona, Zoria Svitlana, Gorb Oleg, Mykolenko Inna, Dyvnych Olha, Chumak Valentyna, Brazhnyk Liudmyla. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321-330. Doi:10.14505//jemt.v12.2(50).02. Indexed in SCOPUS https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209540728 **(Scopus).**
2. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations. *Oxford University Press*. 2020. 364 p.
3. Yasnolob Ilona, Demianenko Nataliia, Galych Oleksandr, Gorb Oleg, Yehgorova Olena, Lipskyi Roman, Borovyk Tetyana, Mykolenko Inna, Protsiuk Nataliia. Tourism of Ukraine as a Type of Business before and during the War. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2023. Volume XIV, Spring. 2(66). Pp. 417-424. **(Scopus).** DOI:10.14505/jemt.v14.2(66).11///C:/Users/1/Downloads/1680094320858055.pdf
4. Makarenko P.M., Pilyavsky V.I., Mykolenko I.Hr., Varchenko O.O., Ipatov A.V. Competitive potential branding model of subjects of Agro-food economy sector Ukraine. Review of Economics and Finance. 2023. Vol 21. № 1. Pp. 221-235 **(Scopus).** URL: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210158990&origin=recordPag
5. Дейнека Т.А., Дивнич О.Д., Чернова О.В., Загребельна І.Л., Волкова Н.В. Сучасні глобальні тенденції економіки. *Бізнес-Інформ*. Харків: Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. 2022. №. 12. С. 37 – 44. URL: https://dspace.pdau.edu.ua/items/31c08ba8-6269-463c-947f-b88fa9dfd051
6. Довідник з європейської інтеграції / [за ред. О. Б. Чернеги]. Львів: Магнолія-2006, 2019. 384 с.
7. Європейська інтеграція: навчальний посібник / за ред. М. І. Макаренко, Л. І. Хомутенко. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 344 с.
8. Європейський Союз: навчальний посібник / Волинський національний університет імені Лесі Українки; / за ред.. А.О. Бояр, С.В. Федонюк. Київ, 2020. 594 с.
9. Інституціональний механізм забезпечення економічної безпеки підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 9. № 1. С. 12-16. URL: http://ujae.org.ua/instytutsionalnyj-mehanizm-zabezpechennya-ekonomichnoyi-bezpeky-pidpryyemstv/
10. Комар Н., Белюх Т., Пилипчук К. BREXIT: виклики для Європейського Союзу. *Вісник*

Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини. 2019. Вип. 46. С. 298 – 313.

11. Миколенко І.Г., Березіна Л.М. Механізм стратегічного управління конкурентним розвитком аграрних підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024 рік. Том 9. № 4. С. 118-124. URL: http://ujae.org.ua/mehanizm-strategichnogo-upravlinnya-konkurentnym-rozvytkom-agrarnyh-pidpryyemctv/

12. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. К. : НУОУ імені Івана Черняховського, 2020. 328 с.

13. Сердюк О.В., Трагнюк О.Я., Яковюк І.В. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях і відповідях): навч.-довід. посіб. Харків : Право, 2019. 124 с.

14. Стратегія національної безпеки України : Рішення Ради Національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 р.; введено в дію Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392 /2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20#Text

15. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження; ГО «Рада зовнішньої політики "Українська призма"», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2021. 344 с.

16. Сучасна міжнародна економіка: підручник; за ред В.М. Тарасевича. Дніпро: ПДП «Економіка», 2019. 386 с.

Інформаційні ресурси

1. Eurobserver. URL: http://euobserver.com.
2. EurActiv. URL: http://www.euractiv.com.
3. Європа в Інтернет: Веб-путівник. URL: http://www.knoweurope.net/demo/html/ webdir.htm.
4. ЄС і Я. URL: https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/uk/index.html
5. Загальна інформація про установи ЄС. URL: http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.
7. Офіційний сайт Делегації Європейської Комісії в Україні, Молдові та Бєларусі. URL: www.delukr.cec.eu.int.
8. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://european-union.europa.eu/index_en?prefLang=uk&etrans=uk
9. Плани заходів з імплементації Угоди між Україною та ЄС. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.* URL: https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu/plani-zahodiv

*Рекомендовані онлайн-курси**

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Електронна адреса курсу в мережі Інтернет
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	Prometheus	Європейська зовнішня політика: просто про складне	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+EUFP101+2019_T3
	Prometheus	Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GREEN101+2023_T1
	Prometheus	Перемовини про вступ України до ЄС	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:ANTS+INEU101+2024_T2
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	EdEra	Угода про асоціацію Україна-ЄС	https://eu-agreement.ed-era.com/
	EdEra	Експорт, ринки ЄС та інтернаціоналізація бізнесу	https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5153

* вказані у таблиці курси мають рекомендаційний характер, здобувач вищої освіти може запропонувати інші курси на інших навчальних платформах, попередньо проконсультувавшись з викладачем

Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол № 1 від 01 вересня 2026 року.

Додаток до силабусу навчальної дисципліни
«Спільні політики Європейського Союзу»

Схема нарахування балів
Для денної форми здобуття освіти

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			**Разом**
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	5	5	15	15
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі	5	5		15
Тема 3. Спільна торгівельна політика: інструменти та механізми реалізації.	5	5		15
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.	5 5	5		15
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства, конкуренції, транспорту і промисловості.	5	5		10
Тема 6. Енергетична політика ЄС.	5	5		10
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.	5	5		10
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	5	5		10
Разом за темами	85		×	85
Контрольна робота	×		15	15
РАЗОМ	***45***	***40***	***15***	***100***

Для заочної форми здобуття освіти

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			**Разом**
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи		
		розв'язування тестів	контрольна робота	
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	×	3	46	×
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі	10	3		10
Тема 3. Спільна торгівельна політика: інструменти та механізми реалізації.	×	3		×
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.	10	3		10
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства, конкуренції, транспорту і промисловості.	×	3		×
Тема 6. Енергетична політика ЄС.	×	3		×
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.	10	3		10
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	×	3		×
Разом за темами	***30***	×	×	***30***
Тести	×	***24***	×	***24***
Контрольна робота	×	×	***46***	***46***
РАЗОМ	***30***	***24***	***46***	***100***

Шкала та критерії оцінювання за формами контролю результатів навчання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів		**Критерії оцінювання**
Денна форма	Заочна форма	
5	9-10	Виконано всі завдання, продемонстровано уміння виявляти та розв'язувати проблему, аналізувати, інтегрувати знання. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *високий.*
4	7-8	Самостійне виконання більшості завдань та демонстрація досягнень більшої частини запланованих результатів навчання. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *належний.*
3	5-6	Середня активність, без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допущення при цьому окремих суттєвих неточностей та помилок. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *достатній.*
1-2	1-4	Відсутня активність або слабка активність на занятті, завдання практичного заняття виконано лише частково (менше половини), допущені численні помилки. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *менше достатнього.*
0	0	Відсутня активність на занятті або відсутнє виконання завдання практичного заняття, що *не дає можливості* оцінити формування компетентностей і досягнення здобувачем програмних результатів навчання.

Виконання завдань самостійної роботи (для денної форми)

Кількість балів Денна форма	**Критерії оцінювання**
5	При виконанні завдання здобувачем продемонстровано уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання. Всі завдання виконані правильно та своєчасно подані на перевірку. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *високий.*
4	При виконанні завдань проведено всебічний аналіз, обґрунтовані висновки, але трапляються окремі неточності. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *належний.*
3	При виконанні завдань відсутній глибокий всебічний аналіз, обґрунтування та аргументації, допущено суттєвих неточностей та окремих помилок. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *достатній.*
1-2	Відсутнє виконання завдань самостійної роботи або завдання виконані лише частково (менше половини), допущені численні помилки. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *менше достатнього.*
0	Завдання невиконано, що *не дає можливості* оцінити формування компетентностей і досягнення здобувачем програмних результатів навчання.

Розв'язування тестів(для заочної форми здобуття освіти) *

Кількість балів Заочна форма	**Критерії оцінювання**
3	із 10 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 10 тестів
2	із 10 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 6-9 тестів
1	із 10 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 3-5 тестів
0	із 10 запропонованих тестів правильну відповідь надано на 0-2 тести

******* *здобувач повинен виконати тести по кожній темі*

Написання контрольної роботи (для денної форми здобуття освіти)

Кількість балів	Критерії оцінювання
Контрольна робота складається з трьох питань, кожен з яких оцінюється у 5 балів; всього за контрольну роботу –15 балів	
5	Відповідь на питання контрольної роботи надано своєчасно і в повному обсязі, здобувач вищої освіти демонструє розуміння сутності питання, логічність та самостійність у викладі відповіді; посилається на факти та матеріали, які було знайдено та опрацьовано самостійно; аргументовано обґрунтовує свою думку. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *високий.*
4	Відповідь на питання контрольної роботи надано своєчасно і в повному обсязі, здобувач вищої освіти демонструє розуміння сутності питання, логічність у його викладі, але бракує самостійних висновків, трапляються окремі неточності. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *достатній.*
3	Відповідь на питання контрольної роботи надано своєчасно, але не у повному обсязі, здобувач вищої освіти лише частково демонструє знання і розуміння основних положень питання, викладає матеріал не досить повно; обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами, які були викладені на лекції або в підручнику; мають місце окремі помилки. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *належний.*

1-2	Відповідь на питання контрольної роботи не надано – здобувачем вищої освіти виконано менше 50 % питання; матеріал викладено не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовано висновки; присутні значні помилки у письмовому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією за темою питання контрольної роботи). Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як такий, що *менше достатнього.*
0	Відповідь на питання контрольної роботи взагалі не надано, що не дає підстав оцінити рівень формування компетентностей здобувача вищої освіти і визначити досягнуті ним програмні результати навчання.

<u>Написання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти*)</u>

Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання – 26 балів (два питання по 13 балів)	
12-13	Питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, у списку використаних джерел відображено останні публікації з питань контрольної роботи, загальне оформлення роботи має естетичний вигляд; використано ілюстративний матеріал в роботі (схеми, таблиці тощо). Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *високий.*
9-11	Питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, у списку використаних джерел відображено переважно підручники та монографії, відсутні посилання на публікації у періодичних виданнях. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *належний.*
5-8	Питання контрольної роботи розкрито лише частково, відсутній самостійний аналіз матеріалів, переважають цитати з підручників, виклад уривчастий, не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *достатній.*
1-4	Питання контрольної роботи розкрито не у повному обсязі або його зміст не відповідає суті питання, текст не послідовний, містить суттєві помилки, оформлено не охайно. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як такий, що *менше достатнього.*
0	Питання контрольної роботи не виконано, що не дає підстав оцінити рівень формування компетентностей здобувача вищої освіти і визначити досягнуті ним програмні результати навчання.
Завдання – 20 балів	
19-20	Завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, при його підготовці використано значну кількість даних/матеріалів, виклад матеріалу носить самостійний, аналітичний характер та представлений з використанням схем/таблиць/діаграм. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *високий.*
15-18	Завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, при його підготовці використано належну кількість даних/матеріалів, виклад матеріалу носить частково самостійний, аналітичний характер та представлений з використанням схем/таблиць/діаграм. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *належний.*
8-10	Завдання контрольної роботи виконано не у повному обсязі, мають місце значні неточності та окремі помилки, виклад матеріалу позбавлений аналітичного характеру, самостійність викладу та висновків лише часткова, бракує схем/таблиць/діаграм. Рівень формування компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як *достатній.*
1-7	Завдання контрольної роботи виконано не у повному обсязі, суть завдання не розкрита, мають місце суттєві помилки, оформлення неохайне, відсутні самостійність та аналітичний характер викладу, не використано графічні матеріали. Рівень формування

	компетентностей здобувача та досягнення ним програмних результатів навчання оцінюється як такий, що *менше достатнього.*
0	Завдання контрольної роботи не виконано, що не дає підстав оцінити рівень формування компетентностей здобувача вищої освіти і визначити досягнуті ним програмні результати навчання.
Загальна кількість балів за контрольну роботу – 46	

***** виконання всіх складових (теоретичні питання та завдання) контрольної роботи ***є обов'язковим***